

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	30 ก.ย. 2556	44	15703	5

มรดกสาขาวัว

ฟ้า (4)

ส่วนไม้สักฟ้าผาด หมายถึงไม้สักที่ถูกฟ้าผ่า โดยเฉพาะกิ่งที่อยู่ด้านทิศตะวันออก ชาวล้านนามักนำไม้สักฟ้าผามาประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ อาทิ ประกอบพิธีผ้าจัน ขบไล่ วิญญาณร้าย เป็นเครื่องรางของขลัง

พิธีผ้าจัน เป็นวิธีทำให้คนหรือสัตว์ที่มีความผูกพันกันแยกออกจากกันด้วยไสยวิธี หนึ่งในวิธีดังกล่าวมักใช้ไม้สัก เพราะเห็นว่าคำว่า “สัก” พ้องเสียงกับคำว่า “รัก” และที่ต้องใช้ไม้สักฟ้าผ่าเพราะต้องการ “ผ่า” ให้แยกออกจากกันวิธีนี้จะมีการเขียนชื่อสกุลพร้อมติดเศษเส้นผมของบุคคลทั้งสองฝ่ายใส่ไม้สักฟ้าผ่าคนละด้าน จากนั้นใช้มีดหมอผ่าออกจากกัน แล้วนำไม้สักทั้งสองท่อนไปทิ้งคนละที่ เชื่อกันว่าด้วยอำนาจแห่งฟ้าจะสามารถผ่าคนทั้งสองให้ห่างหายคลายรักซึ่งกันและกัน แล้วแยกทางกันในเวลาต่อมา

เครื่องรางไม้สัก ทำจากไม้สักฟ้าผ่า

การขับวิญญาณร้ายที่เข้าสู่สู่คน คนโบราณมีวิธีการขับไล่อยู่หลายวิธี ซึ่งวิธีหนึ่ง จะใช้มีดหมอที่สำเร็จจากไม้สักฟ้าผ่าที่ลงอาคมขลังไว้แล้ว ถูกไล่หรือกรีดเบา ๆ พร้อมพราบบมบริกรรมคาถา เพื่อกดดันให้วิญญาณออกจากร่างคนไป

อีกประการที่น่าสนใจ คือ นำเอาไม้สักฟ้าผ่ามาแกะสลักเป็นเครื่องรางบ้าง เป็นรูปเคารพหรือพระเครื่องบ้าง ด้วยเชื่อว่าจะมีอนุภาพ ทั้งด้านคงกระพันชาตรี เมตตามหานิยม และป้องกันภัย

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/00025

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	30 ก.ย. 2556	44	15703	5

หันมาดูด้านความเชื่อเรื่องฟ้าผ่าคน ชาวล้านนาเชื่อว่าคนที่มีพฤติกรรมผิดจารีตมักถูกฟ้าผ่าตาย หากมีผู้ใดประพฤติผิดศีลธรรมก็มักมีการสาปแช่งให้ฟ้าผ่าตาย และแม้กระทั่งศพของคนถูกฟ้าผ่าตายก็มีวิธีปฏิบัติกับศพที่แตกต่างจากคนที่ตายจากสาเหตุอื่น ดังที่ปรากฏในคัมภีร์ “มูลขัตตหลวง” กล่าวไว้ว่า

“ผู้ตายถูกฟ้าผ่านั้น ท้อคนทั้งหลายเอาตั่งเหนื่อรางหมุ่ขุกขุก 3 ที แล้วหื้ออาบน้ำอุ่น จึ่งเอาไปฝังดิน บ่กระทำฉนั้นนั้น แลบ่อาบน้ำอุ่น บ่ฝังดินได้ บ่ควรรับของท่านมาค้าชู บ่ควรไ้วแรมคืน บ่ควรสังคหะสูตต์ธัมม์ บ่ควรป็นสรณาคม บ่ควรทานข้าว

สังฆะ บ่ควรเลี้ยง บ่ควรทานเท่าควรทานข้าวสารกับที่นั้นแล”

ความว่า ผู้ที่ตายถูกฟ้าผ่านั้น ให้เอาศพนอนเหนื่อรางสำหรับใส่อาหารหมู แล้วเขย่าศพ 3 ครั้ง เสร็จแล้วให้นำศพไปอาบน้ำอุ่นก่อนฝังศพ ห้ามรับของบริจาคน ห้ามตั้งศพไว้แรมคืน ห้ามทำพิธีสวดสังคหะ (สวดพระปริตร) ห้ามฟังเทศน์ตามพิธี ห้ามสอนไตรสรณาคม ห้ามทำบุญถวายพระสงฆ์ หากทำบุญสิ่งของที่จะถวายต้องเป็นข้าวสารเท่านั้น

นอกเหนือจากนี้ เวลาถูกฟ้าผ่าคนหนีมือ ชาวล้านนามักบอกเล่าสืบต่อกันมารุ่นสู่รุ่นว่าให้ชูมือที่ถูกหนีขึ้น แล้วร้องด้วยเสียงอันดังว่า “ชะลั้ง - ชะลั้ง...” หลาย ๆ ครั้ง จนกว่ามันจะคลายคิมนแล้วทั้งตัวลง เสียง “ชะลั้ง - ชะลั้ง” โบราณว่าเป็นเสียงฟ้าผ่า ปู่ได้ยินเสียงฟ้าผ่าเกิดความกลัว และเมื่อกลัวก็จะปล่อยทุกอย่างที่คิบบหรือหนีอยู่แล้วรีบหนีเอาตัวรอด.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบโดย ศุภฤกษ์ กุลสุ)